

Epesas

Pol Epesas bin bî kîrop mij ñu kîl tîkak

¹ Yad Pol. God yîp ag lek, Krais Jisas mînim dad ameb bî alap mîdîl, nîbep God bin bî ne taun kîb Epesas mîdebîm okok, mij nîbaul ñu kîl tîkebin.

² God Bapi cîn abe, Bî Kîb Jisas Krais abe, nîbep yîmîg nîñîl dî tep ger, nîbi mîd tep gînimîb.

Krais eip mîdobîn ak, ne kaun cînop tap tep ñîb

³ Bî Kîb cîn Jisas Krais Nap ne God nop tep agî. Ñî ne nop ag yokek apîl cînop dek me, nop cîg gon, seb kab ar alaŋ tap tep tep mîdeb okok magîsek kaun cînop ñîb.

⁴ Karîp lîm bîrarîk ped okok ma gî lak ñîn ak God agak, “Krais bin bî ne mîdenîgal okok, kîri bin bî sîŋ, bin bî asîŋ ma mîdeb yad okok mîdenîgal,” agak.

Nîb ak, bîrarîk ped okok God bin bî mîdmagîl lîl,

⁵ ñîn nîbak nep, gos ne nep nîñîl agak, “Ñî yad Jisas Krais bin bî kîrop dînîgab okok, ñî pai yad ke rek lel, yad ke kîrop dîl yîmagîlnîgain,” agak.

⁶ Nîb agîl, Ñî mîdmagîl ne ak abramek ag yokek apîl, cînop dî Nap ñînmagîl ar ne lak ak me, tep gek nîñîlîg gî yîb ne ak agon ar amnaŋ.

⁷ Jisas Krais lakañ ne yapek kîmîl cînop tau adîk dek, God, Bî tep yîb ak, cînop yîmîg yîb nîñîl, tap si tap tîmel gîpîn okok nîñîl kîrîg gîp.

Nib ak, cin nipin God ne bin bi okok mapin yib ninip.

⁸ God ne gos nin kid yikil tap magilsek okok ninip ak, cinop tap tep tep nib okok abramek nib.

⁹ Pen God ne Krai eip tari ginig gak ak, tap we gil midoligip nibak cinop misen agek nipin.

¹⁰ God nin kisen ag lak nin ak, tap seb kab ar alaj sijnak abe, tap lim dai wagin aul abe, Krai ne nokim nep magilsek kod midenigab.

¹¹ God ne ke gos ninil ag lak ak, magilsek ginig geb. God ne ke gos ninil ag lak, cin Krai cig gipin bin bi okok, bin bi ne ke linigabin. God ne birarik ped okok nig gos ninjak.

¹² Ne gak nibak, cin bin bi Krai nop ned nin dinok okok, God yib ne agon ar amninin, agil gak.

¹³ Pen nibi ak rek nep, Krai minim tep bin bi di kominj yokep minim ninid nibak nin dem, God nibep dil, Kaun Sijn nibep nab adaj lil, Krai bin bi ne yib ag lip.

¹⁴ God Kaun cinop nab adaj mideb ak me, cin nipin, God tap tep tep bin bi yad kisen ninigain agak tap okok, kisen dil mid tep yib ginigabin. Nib ak, God yib ne agon ar amnan.

Pol God nop sobok gak

¹⁵ Nib ak, yad ned ninnek, nibi Bi Kib Jisas nop nin dil, bin bi ne okok kirop midmagil lipim ak,

¹⁶ yad sakol ma gil, per nep nibep nen agil, God nop tep gip agil, sobok gilig gi midebin.

¹⁷ Bi Kib cin Jisas Krai God ne ak, Bapi tep aknib ke ak, nop per ag ninil agebin, ne Kaun nibep ninigab ninil ne nibep gos tep nil, God ne

tigep bɪ rek mɪdeb ak nɪbep yomek, nɪbi God nop nɪŋ tep gɪnɪgabɪm.

¹⁸ God nop sobok gɪl agebin, ne mɪdmagɪl nɪbep nab adan melɪk ne ñɪ lek, Kraiss bin bɪ ne kɪrop tap tep aknɪb ke ñɪnɪg geb ak nɪŋnɪgabɪm. God tap tep nɪbak ñɪnɪgain, agɪl me, nɪbep sɪk agak.

¹⁹ God nop sobok gɪl agebin, ne mɪdmagɪl nɪbep nab adan melɪk ne ñɪ lek, ne Bɪ kɪlɪs aknɪb ke yɪb gek, cɪn bin bɪ Kraiss mɪnɪm tep nɪŋ dɪpɪn okok kɪlɪs nɪbak dɪjɪn rek lɪp ak nɪŋnɪgabɪm. Kɪlɪs nɪbak God ñɪnmagɪl ar ne nep mɪdeb.

²⁰ Kraiss pɪs nep kɪmek, God kɪlɪs nɪbak nep Kraiss warɪk ñɪl, seb kab ar alan sɪŋak dam ñɪnmagɪl yɪpɪd pɪs kɪd ne lak.

²¹ Kraiss God eip am bɪsɪg gɪp ak, kaun seb kab alan ned kod mɪdelɪgɪpal okok abe, kaun seb kab alan kɪsen kod mɪdenɪgal okok abe, yɪb kɪri magɪlsek pɪyak mɪdek, Kraiss yɪb ne ak i ar alan mɪdek nɪŋlɪg gɪ, magɪlsek mok ne okok mɪdeb.

²² God ne bin bɪ okok tap okok magɪlsek Kraiss mok ne okok lak. Pen cɪn Kraiss bin bɪ ne okok magɪlsek, God Kraiss nop bɪ nabɪc ak ag lak.

²³ Kraiss bin bɪ ne okok, cɪn mɪb goŋ ne mɪdobɪn. Kraiss nabɪc abe mɪb goŋ abe mɪdeb me ak.

2

Kraiss nep gek, cɪn komɪŋ mɪdobɪn

¹ Nɪbi tap si tap tɪmel gɪlɪgɪpɪm ak, nɪbi bin bɪ pɪs nep kɪmbal rek mɪdelɪgɪpɪm.

² Bin bɪ karɪp lɪm ar wagɪn aul tap si tap tɪmel gɪpal rek, nɪbi ke ned ak rek nep gɪlɪgɪpɪm. Ñɪn nɪbak kaun kɪmi nab alan mɪdebal bɪ kɪb kɪri gɪp

rek, n̄ibi ned ak rek nep göligip̄im. Kaun n̄ibak ne bin b̄i God M̄inim ma n̄iḡ d̄ipal okok k̄irop nab adan̄ m̄ideb.

³ Pen ned c̄in maḡilsek n̄ibak rek nep goligip̄in. Gos c̄in ke n̄iḡoligip̄in rek ḡilig ḡi, gos ognap ke n̄iḡin rek ma lek, tap si tap timel nep goligip̄in. N̄ib ak, bin b̄i okok ḡi timel gel God k̄irop pen yur k̄ib n̄in̄ig geb rek ak, c̄in ak rek nep goligip̄in.

⁴⁻⁵ N̄ib ak, c̄in bin b̄i pis nep k̄imbal rek m̄idonok, God eip m̄idoj̄in rek ma lek, God bin b̄i per nep ȳimig n̄iḡip̄ ak, c̄inop m̄idmaḡil ȳib l̄il, K̄rais eip d̄i kom̄iḡ l̄ip. God ne n̄ibep ȳimig n̄iḡip̄ ak me, n̄ibep d̄i kom̄iḡ yok̄ip.

⁶ God c̄inop K̄rais eip war̄ik n̄il, seb kab ar alan̄ s̄iḡak dam K̄rais J̄isas eip bis̄ig ḡi n̄ak.

⁷ Pen God gak n̄ibak, bin b̄i k̄isen tik don̄igal okok, k̄iri God ne c̄inop nen aḡil, K̄rais J̄isas nop ag yok̄il c̄inop ḡi tep ȳib gak ak n̄iḡil, God ne b̄i tep ke ȳib, bin b̄i ȳimig ȳib n̄iḡip̄ ak n̄iḡin̄imel aḡil gak.

⁸ God n̄ibep ȳimig n̄iḡil d̄i kom̄iḡ yok̄ip. K̄rais m̄inim tep ak n̄iḡ d̄ipek ak me, ne n̄ig gak. Pen n̄ibi K̄rais n̄iḡ dem n̄ibep d̄ip ak, k̄ilis c̄in ke gon c̄inop d̄ip, aḡil ma aḡn̄im̄ib. God ne nep n̄ibep tap tep ak yokop n̄ib.

⁹ N̄ibi K̄rais n̄iḡ dem n̄ibep d̄ip ak, n̄ibi tap tep alap ma ḡipek. N̄ib ak, ȳib n̄ibi ke agem ar am̄n̄im̄iḡ rek ma l̄ip.

¹⁰ Pen God c̄inop d̄il K̄rais J̄isas bin b̄i ne ḡi lak ak, God b̄irar̄ik ped okok bin b̄i okok k̄irop ḡi tep ḡin̄imel aḡil, c̄inop n̄ig gak.

Krais Juda bin b̄i okok eip, Juda bin b̄i mer okok eip d̄i j̄im ñak

11 N̄ibi n̄ip̄im, nan̄im nap k̄iri Juda bin b̄i mer, n̄iñ̄il n̄ibep t̄ik dolak ak, n̄ibi ak rek nep Juda bin b̄i mer. Juda bin b̄i okok ȳib k̄iri ke aḡil, “wak t̄ik̄ip” aḡol̄iḡip̄al. B̄i okok k̄iri m̄ib goñ n̄ig ḡip̄al. Pen n̄ibep Juda bin b̄i mer okok ȳib aḡil, “wak ma t̄ik̄ip” aḡol̄iḡip̄al.

12 Pen sak̄ol ma ḡin̄im̄b. N̄ibi ned Krais p̄is ken ma m̄idebek; n̄ibi Isrel waḡin ak m̄is ken m̄idebek; God m̄in̄im n̄iñ̄id ag lak ak ma n̄ipek; n̄ibi kar̄ip l̄im ar waḡin aul m̄idel̄iḡip̄im ak pen God nop ma n̄iñ̄el̄iḡip̄im.

13 N̄ibi ned God m̄ideb par s̄iñak m̄idel̄iḡip̄im pen m̄iñi Krais lakañ ne yowak ak me, Krais Jisas eip God m̄ideb s̄iñak ulep op̄im.

14 N̄ib ak, Krais ne k̄imak rek, c̄in Juda bin b̄i okok, Juda bin b̄i mer okok m̄il̄ik kabiam n̄iñ̄il pen pen gol̄iḡip̄in wari nab ak t̄ib wal ḡi yok̄il, waḡin omal d̄i j̄im ñ̄il lek, c̄in waḡin nok̄im alap nep m̄idob̄in.

15 Jisas m̄ib goñ l̄il k̄imak rek, Juda lo m̄in̄im ke ke okok maḡilsek p̄is nep k̄ir gak. Jisas k̄imak ak, k̄isen Juda bin b̄i okok waḡin ak ke, Juda bin b̄i mer okok waḡin ak ke m̄id̄il pen pen ma ḡin̄gal; bin b̄i maḡilsek okok waḡin nok̄im alap nep m̄id̄il kapkap m̄iden̄gal, aḡil k̄imak.

16 Jisas m̄ib goñ ne mab kros bak alañ k̄imak ak, waḡin omal n̄ib okok d̄i God eip j̄im ñak; pen pen gep nag ak abe ñag pak lak.

17 Ned ke ke ȳib m̄idol̄iḡip̄in ak pen Krais m̄in̄im tep God eip j̄im ñ̄il m̄idep ak dam̄il, n̄ibi

bin bi par kib okok rek mideligipim okok ag ñil, cin Juda bin bi ulep okok midoligipin okok ag ñil gak.

¹⁸ Krais kijon cinop ar nokim yikak nibak, God Kaun ne nokim mideb ak nep gek, cin wagin omalgil Bapi mideb sihak amjin rek lip.

Cin Krais pis ar midobin okok, God karip ne rek midobin

¹⁹ Nib ak, migni bin bi karip lim ke okok nib ju apil midebal rek ma midebim. Bin bi ar okok gi ajpal rek ma midebim. God bin bi ne ned nib okok eip mogim gil, bin bi ne yipid gil midebim.

²⁰ Nib ak, cin God sobok gep karip ak rek midobin. Krais Jisas karip sap di midep kib nab eyan mideb. Bi Jisas minim dad ameb okok abe, bi God minim agep okok abe, karip sap sikol sikol auan okok pinil lipal rek ak midebal; karip bog ñag kis kis gipal rek ak nibi midebim.

²¹ Krais Jisas karip sap kib nab eyan midek, karip nibak magilsek jim ñil kib gil, Bi Kib sobok gep karip sin ne linigab.

²² Nib ak, nibi Epesas bin bi Krais pis ar midebim okok, God ne nibep ak rek nep di karip nibak eip di jim ñil lek, karip ñilik migan tep ne ak God Kaun amil midenigab.

3

Pol Krais minim tep ak Juda bin bi mer okok kirog ag ñoligip

¹ Yad Pol, Krais nop wög gi ñilig gi, nibep Juda bin bi mer okok ag ñi ajen, bin bi ognap yip ninjel milik yapek mñi lel midebin.

2 Pen n̄ibi b̄ir n̄ip̄im, God ȳip̄ ȳim̄ig n̄iη̄il m̄in̄im tep ne ȳip̄ ag ñek, yad m̄in̄im tep n̄ibak n̄ibep ag ñ̄i ajöl̄iḡip̄in.

3 God ȳip̄ ȳim̄ig n̄iη̄il, m̄in̄im ne ned we ḡil m̄idol̄iḡip̄ ognap ȳip̄ yomek n̄iη̄nek ak, m̄in̄im ognap ñu k̄il t̄ikpin.

4 N̄ibi m̄in̄im ñu k̄il t̄ikebin aul n̄iη̄ tep ḡil me, God b̄irar̄ik ped okok Krai s̄ k̄isen ḡin̄igab ag lak m̄in̄im ak n̄iη̄il, yad m̄in̄im ned we ḡil m̄idol̄iḡip̄ n̄ibak n̄iη̄ tep ḡip̄in ak, n̄iη̄n̄igabim.

5 God Kaun ne c̄inop b̄i Jisas m̄in̄im tep dad ameb b̄i ne ke okok abe, b̄i God m̄in̄im agep b̄i ne ke okok abe m̄iseη̄ aḡil gos ñek, m̄in̄im bin b̄i ned ma n̄iη̄el̄iḡip̄al ak n̄ip̄in.

6 M̄in̄im we ḡil m̄idol̄iḡip̄ n̄ibak n̄iḡ ḡil m̄ideb: Juda bin b̄i okok abe, Juda bin b̄i mer okok abe, God tap tep bin b̄i ñ̄in̄igain agak ak d̄in̄igal. K̄iri waḡin omal m̄ib goη̄ nok̄im nep m̄idek, God ne Krai s̄ Jisas ag yok̄il bin b̄i k̄irop ḡi rep ḡin̄igain agak m̄in̄im tep n̄ibak m̄in̄im k̄iri maḡilsek. Krai s̄ Jisas m̄in̄im tep ak me ak.

7 God B̄i k̄il̄is ȳib ak ȳip̄ ȳim̄ig n̄iη̄il d̄i tep ḡil, tap tep ke ñ̄il, ȳip̄ Krai s̄ m̄in̄im tep ak w̄öḡ ḡi ñeb b̄i alap ag lek m̄idebin.

8 God bin b̄i ne ognap bin b̄i k̄ib, ognap bin b̄i s̄ikol. Yad b̄i s̄ikol ȳib ak pen God ȳip̄ ȳim̄ig n̄iη̄il ḡi tep gek, Juda bin b̄i mer okok k̄irop, Krai s̄ c̄inop ḡi tep ȳib ḡil d̄i tep ȳib ḡip̄, m̄in̄im tep ak ag ñ̄ibin. Pen m̄in̄im n̄ibak dai ma jūip̄.

9 Pen God ne kar̄ip̄ l̄im ar waḡin aul m̄ideb tap okok, tap seb kab ar alañ̄ m̄ideb tap okok maḡilsek ḡi lak ak, ne ke nep gek m̄in̄im n̄ibak

we gıl mıdoliğip. Pen miñi God yıp ag lek, yad mınım we gıl mıdoliğip nıbak bin bı magılsek okok kırop mısenj ag ñebin.

¹⁰ God gak nıbak, miñi Krais bin bı ne karıp lım ar wagın aul mıdebal okok genıgal nıñlıg gı, ejol seb kab ar alanj kod mıdebal okok, God bı gos nıñ kíd yık nıñıp ak nıñnimel, agıl gak.

¹¹ God gak nıbak, ne bırarık ped okok gos nıñak rek nep, Bı Kıb cın Krais Jisas nop ag yokıl, tap nıbak gak.

¹² Cın Krais Jisas nop nıñ dıl cıg gıpın ak me, God nop ma pırıkıl, gos sek nep ne mıdeb ulep sıñak amnın.

¹³ Nıb ak, nıbep ag ñı ajen, yıp gı tımel gel, koslam mıdebin ak, gos par ma nıñnimib; yad koslam mıdebin pen God nıbep tap tep ñınıgab.

Krais bin bı kırop mıdmagıl yıb lıp

¹⁴ Ar nıbak nep yad Bapi nop kogım yımıl sobok gebin.

¹⁵ Bapi ne ke gı lek, yakam lım dai ar wagın aul mıdebal okok abe, yakam seb kab ar alanj sıñak mıdebal okok abe, cın magılsek yakam ne mıdobın.

¹⁶ Bapi God nop sobok gebin, ne Bı melık tep ke sek, ñınmagıl ne tap tep yıb mıdeb nıñıl ne Kaun ne nıbep ñek, cıbur gos mıdmagıl nab nıbep adanj kılıs sek mıdenıgabım.

¹⁷ Bapi God nop sobok gebin, nıbi Krais nop nıñ dem, Krais mıdmagıl nab nıbep adanj mıdenıgab. Yad sobok gebin, nıbi tap tari gınıg gebım ak, God abe bin bı okok abe kırop mıdmagıl lıl gınıgabım.

18 Yad sobok gebin, nibi abe Krai bin bi magilsek okok abe, Krai ne per nep bin bi kirop midmagil yib lip ak misen niingabim.

19 Krai bin bi okok midmagil yib lip ak niingabim. Pen ar nibak nep mer. Yad God nop sobok gebin ak, ne nibep midmagil yib lip ak, cibur gos midmagil nab nabi ke adan niingabim. Nib ak, God ne ke nab nibep adan ap ran jaknigab.

20 Cin God nop ag nipin, pen ne ag nipin rek nep ma ginigab; cin gos nipin rek nep ma ginigab. Kili ne ke ak cinop nab adan wog gil, ne gi yimeb nep ginigab.

21 Nib ak, cin Krai Jisas bin bi ne midil nop cig midobin okok, yib ne per nep per nep ag dad amon ar amnan! Nib aknib rek tep.

4

Krai mib goj ne jim nil midenimib

1 Yad Bi Kib wog gen yip mii lelel midebin ak, minim agebin aul niingamib. God nibep bin bi tep yad midenimib agil dip ak, nabi nib aknib rek nep gi midenimib.

2 Bin bi kib midobin agil kabiam ma junimib; bin bi sain tep okok midenimib. Nibi pen pen minim sisain agil midmagil linimib.

3 God Kaun nibep di jim nil lek, jim nil midebim rek, nig gil nep kapkap midojin agil gem amnimin.

4 Cin Krai bin bi ne mib goj nokim alap nep mideb. Kaun ak nokim alap nep mideb. Nibi magilsek tap tep nokim alap nep kisen dinigabin

agil gos sek mɨdebɨm. God tap tep nɨbak ñinɨgain agil nɨbep sɨk agak.

⁵ Bɨ Kɨb cɨn ak nokɨm alap nep mɨdeb. Krais nop nɨɨ dep kanɨb ak nokɨm alap nep mɨdeb. Ñɨg pakep ak nokɨm alap nep mɨdeb.

⁶ Bin bɨ magɨlsek mɨdebal okok kɨri God nokɨm alap nep, Bapi nokɨm alap nep mɨdeb. Ne bin bɨ magɨlsek okok Bɨ Kɨb mɨdeb. Ne bin bɨ ag lek, kɨri magɨlsek wög ne gɨpal. Ne bin bɨ magɨlsek okok nab kɨrop adañ mɨdeb.

⁷ Pen Krais cɨnop nokɨm nokɨm ke ke tap tep ke alap nonɨm lɨ ñek dɨpɨn.

⁸ Nɨb ak, God Mɨnɨm ak ñu kɨl tɨkɨl aglak,
 “Karɨp lɨm ar alañ amnak ñɨn ak,
 kausal maual ne okok mɨñ lɨl,
 kɨrop dam lɨp gɨ dad amɨl,
 bin bɨ okok kɨrop tap tep tep ñak,” aglak.

⁹ Ne karɨp lɨm ar alañ amnak aglak wagɨn ak titi gɨl rek mɨdeb? Me ne ned lɨm dai yɨpɨl mok eyañ amɨl, kɨsen karɨp lɨm ar alañ amnak.

¹⁰ Nɨb ak cɨn nɨpɨn, bɨ lɨm dai yɨpɨl mok eyañ amnak ak, bɨ nɨbak nep ar alañ amɨl seb kab ar alañ sɨɨak amnak. Nɨg gak ak, karɨp lɨm mok eyañ sɨɨak abe, karɨp lɨm ar alañ sɨɨak abe, karɨp lɨm magɨlsek yɨb amɨɨgain, agɨl, nɨg gak.

¹¹ Bɨ nɨbak nep bin bɨ ne tap tep tep ñɨl, ognap ag lek, Jisas mɨnɨm tep dad ameb wög ak gɨpal; ognap God mɨnɨm agep wög ak gɨpal; ognap bin bɨ Krais nop ma nɨpal okok kɨrop Krais mɨnɨm tep ak ag ñɨbal; ognap bin bɨ Krais nop nɨɨ dɨpal okok kɨrop kod mɨdɨl ag ñɨ tep gɨpal; ognap bin bɨ ñɨ pai okok kɨrop Krais mɨnɨm tep ak ag ñɨbal.

12 God bin bɪ ne nop wög gel, Kraıs mɪb goŋ ne kɪb gɪl kɪlɪs lɪnɪmɪŋ, aɣɪl, bin bɪ ne okok kɪrop tap tep tep nɪb okok ñɪb.

13 Kraıs mɪb goŋ kɪlɪs lek, cɪn magɪlsek mɪb goŋ nokɪm alap rek mɪnɪm tep ne nɪŋ dɪl, God Ñɪ ne tıgep Bɪ rek mɪdeb ak nɪŋ tep gɪl, cɪn ñɪ pai sɪkol rek mer, bin bɪ pobɪŋ Kraıs ne ke mɪdeb rek lɪnɪgabɪn.

14 Nɪg genɪgab ak, kɪsen cɪn ñɪ pai sɪkol rek ma mɪdonɪgabɪn. Ñɪn kɪsen nɪbak, bɪ God Mɪnɪm agobɪn, aɣɪl, mɪnɪm ke ke okok nɪb okok nɪb dɪ dɪ tom tom apal okok, cɪnop yɪgen dɪl ñɪg solwara dɪ adɪk madɪk gɪp rek ma gɪnɪgal.

15 Ñɪn kɪsen nɪbak, cɪn bin bɪ okok kɪrop mɪdmagɪl lɪl mɪnɪm nɪŋɪd nep aɣɪl, tap tari tari gɪnɪgabɪn ak, Nabɪc tari gɪpkop ak nɪŋɪl, nɪb aknɪb rek nep gɪn. Nabɪc ak me Kraıs nep.

16 Kraıs nabɪc mɪdek, mɪb goŋ kɪd ke ognap kɪd ke ognap pen pen mɪdmagɪl lɪl, wög ke ke gel, kɪdɪl amɪl mɪb goŋ kɪd ke ke dɪ jɪm ñek, mɪb goŋ magɪlsek kɪb gɪl, kɪlɪs lɪnɪgab.

Kraıs bin bɪ ne mɪdobɪn rek, nag kɪsen nɪb ar ak gɪn

17 Nɪb ak, yad Bɪ Kɪb mɪnɪm ne ak dɪl nɪbep mɪnɪm kɪlɪs aɣɪl agebin: bin bɪ God ma nɪŋ dɪpal okok gɪpal rek nag ar ak rek ma gɪnɪmɪb. Bin bɪ nɪb okok gos kɪri ma mɪdeb.

18 Kɪri kɪslɪm pɪs sɪŋak mɪdebal. Kɪri gos alap ma mɪdeb yɪb. Gos tɪmɪd mɪdmagɪl kɪri ke gac gɪl mɪnɪm ma nɪpal. Nɪb ak, God komɪŋ ne kɪrop nab adan ma mɪdeb.

19 Tap si tap t̄imel tari tari ḡipal okok k̄irop nab̄iŋ ma ḡip. N̄ib ak, k̄iri tap si tap t̄imel abramek ḡi dam dam, m̄iñi tap si tap t̄imel k̄isen n̄ib ognap ḡin, aḡil, tap̄n nep abramek gel ameb.

20 Pen ned Kraiss m̄inim tep ak aḡ ñon n̄iŋ d̄ipek ak, Kraiss n̄ibi nag ar n̄ibak ḡinim̄ib aḡip, n̄ibep aḡ ñon ma n̄ipek.

21 N̄ibep Jisas m̄inim n̄iŋid ak nep aḡ ñon n̄ipek ak me.

22 Tap si tap t̄imel ned göliḡip̄im ak, gos t̄imid m̄idmaḡil n̄ibep gac ḡinigab. N̄ib ak, tap si tap t̄imel göliḡip̄im ak p̄is nep k̄iriḡ ḡinim̄ib.

23 Gos tep k̄isen n̄ib ar ak nep n̄iŋnim̄ib.

24 Pen God gek n̄ibi bin b̄i k̄isen n̄ib m̄idenim̄ib rek l̄ip. N̄ib ak, nag k̄isen n̄ib ar ak t̄ig ulek l̄il, God kom̄iŋ tep m̄ideb rek ak, God ne s̄iŋ ke m̄ideb rek ak m̄idenim̄ib.

25 N̄ib ak, c̄in maḡilsek Kraiss m̄ib goŋ ne nokim nep m̄idob̄in ak me, n̄ibi maḡilsek bin b̄i okok k̄irop esek ap̄im ak k̄iriḡ ḡil, m̄inim n̄iŋid nep aḡnim̄ib.

26 Ñ̄in ognap bin b̄i n̄ibep ḡi t̄imel gel n̄ibep m̄ilik yonigab. Pen m̄ilik yapek, tap si tap t̄imel ma ḡinim̄ib. N̄ig ḡil m̄ilik n̄iŋliḡ ḡi m̄idem n̄iŋliḡ ḡi, p̄ib paŋid ma amnim̄iŋ.

27 Mer ak, Seten n̄ibep gos t̄imel ñek, tap si tap t̄imel ḡinim̄ib rek l̄ip.

28 Bin b̄i tap si d̄ipal okok k̄isen tap si ma d̄inimel; k̄il̄is k̄iri ke w̄ög ḡil tap m̄idek n̄iŋliḡ ḡi, ognap bin b̄i ȳim gep rek okok k̄irop ñ̄inimel.

29 M̄inim aḡniḡ ḡinim̄ib ak, m̄inim t̄imel ognap ma aḡnim̄ib. M̄inim tep, bin b̄i n̄iŋil God nop

cig tep ginimel rek linimih minim ak rek nep agnimib.

³⁰ God nin kisen ak cinop pis nep dinigain agil nin lil, Kaun Sin ne ak ned ag yokek apil nibep nab adan middeb ak me, timel gil God Kaun Sin nop miker ma ninimib.

³¹ Cibur timel gek, bin bi ognap ninem milik yapek, kabiam juil, minim pen pen agil, bin bi ag juil, gi timel gil gipim ak magilsek kirig ginimib.

³² Pen pen yimig ninil, midmagil linimib. Nibi Krais pis ar midem, God nibep tap si tap timel gipim ak ninil kirig gip rek ak, nibi ak rek nep pen pen ninil kirig ginimib.

5

Melik ar ak nep tagojin

¹ Nibi God ni pai midmagil tep ne middebim ak, ne gip rek ginimib.

² Krais ne cinop bin bi midmagil lil, God nop tap dap sobok gel ki tep owip rek ak, cinop nen agil mab bak alan kimak. Krais gak nibak ninil, nibi ke, nib aknib rek nep bin bi okok kirop midmagil lilig gi midenimib.

³ Pen God bin bi ne ke yib middebim ak, bin si bi si gil, okok ajil abramek gil, tap tep kiri okok yad dipnep agil, nag ar nibak rek magilsek pis nep kirig ginimib.

⁴ Wasikil agil, nilon lil, minim timel agil ma ginimib. Minim nibak rek ma agep yib. Nibi pen God nop tep agnimib.

⁵ Nin tep ginimib: bin si bi si gipal bin bi okok abe, okok ajil abramek gipal bin bi okok abe, tap

tep k̄iri okok yad d̄ipnep apal bin b̄i okok abe, k̄iri God Kraiſ ap̄il mal kar̄ip l̄im seb kab ar alan̄ kod m̄idebir s̄iŋak ma amn̄igal ȳib. K̄iri tap si tap t̄imel n̄ib okok gos n̄ipal ak, tap n̄ib okok god k̄iri rek l̄ip.

⁶ Nag t̄imel agesin n̄ib okok, bin b̄i ognap n̄ibep tom aḡil agn̄igal, “Tap n̄ib okok tap si tap t̄imel mer,” agn̄igal. N̄ibep esek agel n̄iŋn̄im̄ib rek l̄ip ak, n̄iŋ tep ḡil m̄in̄im k̄irop ma d̄in̄im̄ib. Tap si tap t̄imel agesin n̄ib okok gem, God kal jūil n̄ibep ḡi t̄imel ȳib ḡin̄igab.

⁷ M̄in̄im k̄iri n̄iŋ̄il k̄irop eip ma ajen̄im̄ib.

⁸ Ned k̄isl̄im nab okok m̄ideliḡip̄im ak pen m̄iñi B̄i K̄ib bin b̄i ne l̄il mel̄ik ne ar ak m̄ideb̄im. M̄iñi mel̄ik ne ar ak m̄ideb̄im rek, bin b̄i mel̄ik ar ak ajpal rek ajen̄im̄ib. Mel̄ik ñi pai rek m̄iden̄im̄ib.

⁹ Mel̄ik maḡil ak tap tep tep koŋai nep p̄iln̄igab: ḡi tep gep maḡil ke ke koŋai ȳib p̄iln̄igab; tap tari tari God n̄iŋek tep ḡin̄igab tap okok maḡilsek p̄iln̄igab; tap tari tari n̄iŋ̄id nep m̄ideb per nep p̄iln̄igab.

¹⁰ God nop tep ḡin̄im̄iŋ ar ak nep n̄iŋ tep ḡil gem amn̄im̄iŋ.

¹¹ K̄isl̄im eyaŋ aj̄il tap si tap t̄imel ḡipal ak n̄ibi eip ma ḡin̄im̄ib. Tap si tap t̄imel ḡipal ak mel̄ik ar ak agem n̄iŋn̄imel.

¹² K̄iri tap si tap t̄imel we ḡil ḡipal ak, c̄in tap n̄ib okok m̄in̄im nep agn̄igab̄in ak, nab̄iŋ ḡin̄igab.

¹³ Kar̄ip t̄ikek maḡilsek m̄iseŋ n̄ip̄in. N̄ib ak rek, God mel̄ik ne apek, tap tari we ḡil ḡipal ak m̄iseŋ n̄iŋn̄igal.

14 Melik apek, magilsek nipin. Ar nibak nep, bin bi ognap apal,

“Nak kimil mideban ak, miñi warikek,
Krais melik ne ak nep melik pak ñinigab,”
apal.

15 Nib ak, bin bi ognap minim ma niñil abramek gipal rek ma ginimib. Niñ tep gilig gi midenimib.

16 Bin bi tap si tap timel nep gipal ñin nibaul, nibi per nep niñ tep gil gi tep ginimib.

17 Nib ak, bi badi rek ma ginimib; Bi Kib nop tep ginigab ar ak nep niñil ginimib.

18 Ñig wain ñibem, saköl ma ñagnimñ; kanib nibak amnigabim yap paknigabim. Pen, God Kaun apil cinop nab adañ ap ran jaknimñ, agil, God nop sobok genigabim ak tep.

19 God Minim dai Sam okok ognap pen pen aglig gi, Krais minim tep ak kimep ognap pen pen aglig gi, Bi Kib yib nop dap raneb kimep ognap pen pen aglig gi ginimib. Tep gek niñlig gi, midmagil nibi nab adañ kimep ognap Bi Kib nop agnimib.

20 Bi Kib cin Jisas Krais bin bi ne midobin ak me, tap tari tari ginimñ, nibi per nep tap magilsek okok Bapi God nop tep aglig gi midenimib.

21 Krais Bi Kib cin mideb apim ak me, ai mam Krais bin bi ne midebim okok pen pen di tep ginimib. Ai mam alap minim ognap agonimñ ak, minim ne dinimib.

Bi ber gon

22 Nibi bin okok, Bi Kib minim niñil kisen gipim rek, bi nagimil sikop agenimel rek niñil kisen ginimib.

23 Ar nibak nig gil mideb: Krais bin bi ne okok mib goñ ne ke mideb; ne ke nabic mideb. Krais bin bi ne di komiñ yokip. Krais bin bi dil nabic mideb rek, bi okok bin kiri dil nabic midebal.

24 Krais bin bi ne okok kiropp agek minim ne kisen gipal rek, bin okok, bi kiri okok agnimel rek magilsek kisen ginimel.

25 Pen nibi bi okok, Krais bin bi ne okok midmagil lil kimak rek niñil, bin nibi okok ak rek nep midmagil yib linimib.

26-27 Krais bin bi ne okok midmagil lil kimak ak, ne ke coc ne ak nop minim ne ag nil, ñig lil, ulik malik gi tep gil, coc melik sek, gac sikol alap, tap timel sikol alap, minim sikol alap mer yib, coc siñ nep, ne dil nop ke ñinigab.

28 Nib aknib rek nep, nibi bi okok bin nibi okok kiropp midmagil linimib. Mib goñ nibi ke gi tep gipim rek, bin nibi okok ak rek nep gi tep ginimib. Bi bin ne midmagil lip ak, ne ke midmagil lip.

29 Mib goñ cin ke ak milik kal ma nipin; ke niñon tep gek, tap magil ñilig gi ñilig gi kod mid tep yib nep gipin. Nib aknib rek nep, Krais bin bi ne kod mideb.

30 Tari ginig: cin Krais mib goñ ñin kid tob kid ne okok rek midobin.

31 Pen God Minim ak ñu kil tikil aglak, “Bi alap bin dinig, nonim nap kiropp kirig gil, bin dil jim ñil midil, mib goñ nokim rek lek midebir,” aglak.

³² Mɪnɪm nɪbak wagɪn alap mɪdeb pen kɪri ned ma nɪjelɪgɪpal. Yad gos nɪpɪn mɪnɪm nɪbak Kraiss abe bin bɪ ne okok abe ageb.

³³ Pen nɪbi bɪ okok magɪlsek, mɪb goŋ nɪbi ke mɪdmagɪl lɪpɪm rek, bin nɪbi okok kɪrop ak rek nep mɪdmagɪl lɪnɪmɪb. Nɪbi bin okok magɪlsek, bɪ nagɪmɪl sɪkop mɪnɪm kɪrop dɪnɪmɪb.

6

Ñɪ pai okok; nonɪm nap okok

¹ Nɪbi ñɪ pai okok, Bɪ Kɪb kɪsen gɪpɪm rek, nanɪm nap mɪnɪm agnɪmir rek dɪnɪmɪb. Nag tep me ar nɪbak.

² God mɪnɪm aknɪb wajrem alaŋ agak ak agɪl agak, “Nanɪm nap sɪkop kɪrop dɪ tep gɪl, agnɪmir rek gɪnɪmɪb,” agak. Pen God mɪnɪm nɪbak nep agɪl mɪnɪm alap sek agɪl agak, “Nɪbi aknɪb genɪgabɪm, yad nɪbep tap tep alap ñɪnɪgain,” agak.

³ God agak, “Nɪg genɪgabɪm ak, kasek ma kɪmnɪgabɪm; lɪm dai ar wagɪn aul mɪlek par mɪdɪl, mɪd tep gɪnɪgabɪm,” agak.

⁴ Pen nap sɪkop, ñɪ pai nɪbi okok mɪd tep gɪlaŋ, agɪl, kɪrop yo sɪj rɪmel nɪŋeb rek mɪnɪm ak rek ma agnɪmɪb. Nɪb agem, ñɪ pai nɪbi okok yo sɪj rɪmel nɪŋɪl, mɪnɪm agnɪgabɪm rek ma nɪŋnɪgal. Pen ñɪ pai nɪbi okok kɪb gel nɪŋlɪg gɪ, nɪbi nap sɪkop God Mɪnɪm ag ñɪ tep gɪl, nag tep ar nɪbak ag yom ñɪlɪg gɪ mɪdenɪmɪb.

Bɪ mɪñ wög gɪpal okok; bɪ kɪb kɪrop kod mɪdebal okok

⁵ Pen n̄bi bin b̄i, b̄i k̄ib n̄bep mani tau dap lel k̄irop miñ wög ḡi ñ̄b̄im okok, Kraiis m̄in̄im agek, p̄ir̄ik̄il d̄i tep ḡip̄im rek, b̄i k̄ib n̄bi l̄im dai ar waḡin aul okok m̄in̄im agen̄igal, n̄bi ak rek nep p̄ir̄ik̄il k̄isen ḡil d̄i tep ḡin̄im̄ib.

⁶ B̄i k̄ib okok n̄iñ midel n̄iñlig ḡi, wög ḡi tep gon, k̄irop tep gan̄ aḡil gos n̄bak nep ma n̄iñim̄ib; Kraiis nop miñ wög ḡip̄kep rek, God nop tep gan̄ aḡil, per wög ḡi tep ḡin̄im̄ib.

⁷ Bin b̄i l̄im dai ar waḡin aul k̄irop nep wög gob̄in aḡil ma n̄iñim̄ib; B̄i K̄ib ak nop wög gob̄in aḡil, tep gek n̄iñlig ḡi wög ḡin̄im̄ib.

⁸ N̄bi n̄ip̄im, bin b̄i miñ wög ḡipal okok abe, bin b̄i gos k̄iri ke n̄iñil wög ḡipal okok abe, B̄i K̄ib wög k̄irop n̄iñil, wög ḡi tep gen̄igal ak k̄irop ak rek nep pen ñ̄in̄igab.

⁹ Pen n̄bi b̄i k̄ib mid̄il, bin b̄i c̄inop miñ wög ḡilañ aḡil, mani tau dap l̄ip̄im okok, k̄irop ḡi tep ḡin̄im̄ib. M̄in̄im k̄il̄is agem p̄ir̄ik̄lig ḡi wög ma ḡin̄imel. B̄i K̄ib seb kab ar alañ mid̄eb ak, ne bin b̄i miñ wög ḡipal B̄i K̄ib k̄iri abe, bin b̄i k̄irop kod mid̄ebal B̄i K̄ib k̄iri abe mid̄eb. B̄i K̄ib ne bin b̄i okok k̄ib, bin b̄i okok s̄ikol, aḡil ma n̄iñip; uđin ȳir̄ik̄ ne ak ad̄ip ad̄ip mid̄ebal n̄iñil ne gol alap aka gol alap ma amn̄igab.

C̄im kad̄iñ God c̄inop ñ̄ib ak maḡilsek d̄i tol ḡi midon

¹⁰ M̄in̄im ag dai jun̄ig gebin aul n̄iñ tep ḡin̄im̄ib. B̄i K̄ib nop c̄ig gem, ne k̄il̄is ne n̄bep ñ̄in̄im̄iñ.

11 Seten cınop per gı tımel gınıg geb ak, cım kadıñ God cınop ñıb ak magılsek dı tol gıl, kanıb tam sıñak ulıñın lı mıd tep gınımıb.

12 Bin bı mıb goñ lakañ mıdeb okok eip pen pen ma gobın. Kıjeki kıyob ñılık tap tımel okok bı kıb kıri wagın ke ke seb kab alañ kod mıdıl, kıslım eyañ tapal okok eip pen pen gobın.

13 Nıb ak, cım kadıñ God cınop ñıb ak magılsek dı tol gı tep gıl mıdem me, ñın koslam mıdep ak apek, kılıs gıl nep mıdem, tap ognap nıbep gınımel rek ma lınıgab.

14 Nıb ak, God Mınım nıñıd ak, sıb nag rek pıñ lı tep gınımıb. Abık ñagnıgal, agıl, per nep yıpıd gıl gep nag ar ak, sior kılıs lıpal rek, dı pabıl bak nıbı ak lınımıb.

15 Tob tırıp lıpal rek, God eip jım ñıl mıdep mınım tep ak dad amnımıb. Bin bı ognap kırop mınım tep nıbak ag ñınıg per gı jın gı mıdıl, gos nıbak nep nıñıl tob tırıp rek lınımıb.

16 Kadıñ teñıd ñapal rek, God cınop kod mıdenıgab, agıl, nop gos nıñ dılıg gı nep mıdem me, ne gek Bı Tımel Gep kinalık ne mab rek yınek nıñlıg gı ñagnıgab okok pıs nep soñ gınıgab. Gos nıbak nep nıñıl, kadıñ rek teñıd gınımıb.

17 Usajıl kılıs bad lıpal rek, God nıbep yımıg nıñıl dı komıñ yokıp gos ak, dı nabıc ar alañ usajıl bad rek lınımıb. Tu par kíd dad ambal rek, God Kaun tu par kíd nıbep ñıb ak tu par kíd rek dad amnımıb. God Kaun tu par kíd ak God Mınım ne me.

18 Kaun ne gos ñek nıñlıg gı, God nop mınım ar ke ke ag nıñlıg gı mıdenımıb. Gos sek mıdıl, bı bı Kraıs pıs ar mıdebal okok magılsek God nop

per nep sobok gilig gi midenimib.

19 Yip ak rek nep God nop sobok gem, yip kod midil, minim magil ne ke yip nek nηlig gi, yad ma pirikil, Krais minim tep ned ma nηeligipal bin bi okok kirop abramek ag ninim.

20 Yad Krais bi ne midil, minim tep ne nibak ag ni tagen yip min lel midebin ak pen God nop sobok gem yad ma pirikil abramek ag ninim. Yad ak rek nep ginim ak tep.

Minim dai won ognap

21 Pen yad titi gil rek midebin ak, wög tari tari gebin ak, mam tep cin Ticikas, bi God nop per nep wög gi tep gip ak, amjakil nibep magilsek ag ninigab.

22 Cin titi gil rek midobin ak, Ticikas amil agek nηil gos sek midenimib, agil, nop midebin sηak ag yokebin.

23 Bapi God Bi Kib Jisas Krais apil mal nibep kod mider nηlig gi, God Minim nη di kilis gilig gi midil, ai mam okok eip kapkap midil, pen pen midmagil lilig gi midenimib.

24 Bi Kib cin Jisas Krais nop midmagil lilig gi nep midebin okok, God nibep magilsek yimig nηil di tep yib ginimij.

MINIM KOMIN
The New Testament in the Minimib dialect of the
Kalam language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Minimib long Niugini
copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Minimib (Minimib dialect of Kalam)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c3b0a7e5-6c23-5e97-9419-62054c911996